

Verslag

POD | Maatschappelijke Integratie
SPP | Intégration Sociale

Datum: 17 oktober 2018

Auteur: Dienst Activering/FEAD

I. Aanwezigen

Naam	Organisatie
Alexandre Lesiw	POD Maatschappelijke Integratie
Rajae Chatt	POD Maatschappelijke Integratie
Jacqueline Dewulf	POD Maatschappelijke Integratie
Fatma Yildiz	POD Maatschappelijke Integratie
Sandrine Xhaufaire	UVCW
Jean-Luc Bienfet	Brulocalis
Ilse Cornelis	Thomas More - Cebud
Tinne Mertens	Thomas More - Cebud
Els De Ceuster	Stad Antwerpen
Wendy Visser	OCMW Antwerpen
Heidi Deprez	OCMW Antwerpen
Kris Drossaert	OCMW Antwerpen
Nele De Wever	OCMW Mol
Leni Sannen	OCMW Retie
Evelien Laseur	OCMW Zele
Lien Strobbe	OCMW Zele
Vanessa Jeanfils	CPAS de Liège
Claudine Gbambili	CPAS de Liège
Angélique De Clerq	OCMW Kortrijk
Carine Mordang	CPAS d'Anderlecht
Catherine Solek	CPAS d'Anderlecht
Marie-Anne Kestens	CPAS d'Ixelles
Pierre-Michel Rousseau	CPAS d'Ixelles
Fleur Polet	CPAS de Bruxelles
Eric Dosimont	CPAS de Charleroi
Michel Deridder	CPAS de Charleroi
Pascale Teughels	Sociaal Huis Mechelen
Ine Bogemans	Sociaal Huis Mechelen
Alain Beghin	CPAS de Mons
Catherine Villez	CPAS de Mouscron
Fabienne Le Fèvre	CPAS de Mouscron
Delphine Houdry	CPAS de Mouscron
Mélina Kasvikis	CPAS de Schaerbeek
Julie Vandergheynst	CPAS de Woluwe-Saint-Lambert
Caroline Willocq	CPAS de Woluwe-Saint-Lambert

Virginie Rabbito	CPAS d'Ottignies-Louvain-la-Neuve
Edwige Konieczny	CPAS de Binche
Annemie Clerckx	OCMW Leuven
Caroline Willems	OCMW Leuven
Niels Volckaert	OCMW Dendermonde
Barbara de Smet	OCMW Brugge

Agenda

1. De zelfredzaamheidsmatrix zoals toegepast in OCMW Antwerpen
2. Zelfredzaamheidstool ontwikkeld door CEBUD
3. Vragen/bemerkingen/discussie
4. Varia

1. *'Matrice d'autonomie' comme appliquée au CPAS d'Anvers*
2. *Outil permettant de suivre l'évolution de l'autonomie comme développé par CEBUD*
3. *Questions/remarques/discussion*
4. *Divers*

Na enige verwickelingen van technische aard start de eerste voorstelling (die eigenlijk als tweede op de agenda staat) met 25 minuten vertraging.

1. Zelfredzaamheidstool ontwikkeld door CEBUD

Zie de PPT-voorstelling

Instrument om de voortgang van klanten te volgen (quantificeren en objectiveren) waarbij zowel een beeld van het gezin als geheel als van ieder gezinslid afzonderlijk wordt gegeven.

Sterkte van het instrument : het werk + het resultaat zijn in één oogopslag zichtbaar.

Aan welke criteria zou het instrument idealiter moeten beantwoorden voor het monitoren van de zelfredzaamheid van de klanten :

- Integreerbaar in een bestaande toepassing
- Gebruiksvriendelijk
- Leesbaar voor zowel maatschappelijk werker, het bestuur als de klant zelf wanneer die inzage wil (raadpleegbaarheid van het instrument)
- Aanpasbaar
- Naast cijfermatige scores ook inhoudelijke scores bevatten omdat dit het probleemoplossend denken en werken stimuleert
- Aandacht voor het visueel aspect omdat dit psychologisch belangrijk is, zeker voor de klant die het instrument zou willen raadplegen

Sociaal Huis Mechelen : hoe gebeurt het invullen in de praktijk ? Zitten klant en maatschappelijk werker dan samen achter een PC-schermbild ? Of voert de maatschappelijk werker de gegevens tijdens het gesprek meteen in in de toepassing wat niet echt bevordelijk is voor een goed gesprek (een maatschappelijk werker die voortdurend met één oog zoniet beide ogen op het scherm gericht zit)?

CEBUD : in de huidige stand van zaken is het niet mogelijk om het instrument samen met de klant in te vullen. In de praktijk worden de zaken tijdens het gesprek genoteerd en dan achteraf in de toepassing ingevoerd. Wat de raadpleegbaarheid door de klant betreft, dit is een ideaal scenario, een toekomstvisie dus.

Sociaal Huis Mechelen : gebeurt het dat het instrument in groep wordt ingevuld ?

CEBUD : indien er in groep gewerkt wordt (bijvoorbeeld met het geven van zelfscores), gebeurt dit op papier. Bij een individuele benadering waarbij de klant meedenkt en een zelfscore geeft, kan dit of op papier of rechtstreeks op PC.

OCMW Retie : kan je als maatschappelijk werker zelf tekst aanpassen en bijvoorbeeld subdomeinen creëren ?

CEBUD : in theorie wel maar dit is af te raden omdat de onderlinge vergelijkbaarheid dan zoekraakt. Beter is het om aanpassingen aan te brengen op het niveau van de dienst, niet op het niveau van de medewerker.

OCMW Retie : is het de bedoeling om metertijd meerdere balansen naast elkaar te leggen om zo tot een bredere analyse te komen en desgevallend tendenzen te kunnen vaststellen ?

CEBUD : dit is wel het plan ja, om op termijn met geaggregeerde gegevens te werken.

2. Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM) zoals toegepast in OCMW Antwerpen

Zie de PPT-voorstelling

De zelfredzaamheidsmatrix is in het OCMW van Antwerpen ingebed in de bestaande informaticatoepassing (Evita) en is bedoeld als integrale aanpak.

Zelfredzaamheid betekent dat het functioneren van een persoon op verschillende levensdomeinen zich op een aanvaardbaar niveau bevindt. De zelfredzaamheidsmatrix is een normatief instrument ter bepaling van het niveau van functioneren op verschillende levensdomeinen.

De zelfredzaamheidsmatrix is dus wezenlijk een screeningsinstrument, dit in tegenstelling tot het GPI dat een begeleidingsinstrument is.

Zelfredzaamheidsmatrix werkt met :

- Fotoscores : geven een toestand weer bij aanvang (tot 30 dagen terug)
- Doelscores : geven weer waar de klant zou moeten zijn geland bij uitstroom (wat moet/kan bijgestuurd worden)

Indien de klant verantwoordelijk is voor de opvoeding van kinderen, worden er 4 bijkomende levensdomeinen onderzocht.

De indicatoren staan voor de kenmerken van de klant.

Bij de intake worden reeds een aantal levensdomeinen aangeraakt waarbij de krachten en de noden van de persoon in kaart worden gebracht. Op basis van de hierbij toegekende scores, wordt de klant gericht toegeleid naar verdere begeleiding.

Het sociaal en financieel onderzoek vormen samen met de zelfredzaamheidsmatrix de sociale balans. De koppeling met het GPMI gebeurt door eventuele acties te verbinden aan de foto- en doelscore (acties zowel te verrichten door de klant als door het OCMW).

Het gebruik van de zelfredzaamheidsmatrix betekent een meerwaarde voor zowel klant als maatschappelijk werker :

- de bewustwording is groter door het geven van objectieve scores en desgevallend zelfscores door de klant;
- kan een oplossing bieden wanneer een maatschappelijk werker het gevoel heeft vast te zitten met een klant waarmee hij reeds geruime tijd een traject aflegt (zelfredzaamheidsmatrix faciliteert overleg en overdracht)
- faciliteert overleg met externen (bijvoorbeeld Centrum voor Algemeen Welzijnswerk) want men spreekt “dezelfde taal” (indien de externe partner ook gebruik maakt van de zelfredzaamheidsmatrix)

De objectiviteit maakt bepaalde zaken meetbaar en zichtbaar en kan derhalve een signaal geven (bijvoorbeeld stelselmatig lagere scores inzake huisvesting in een bepaalde wijk).

Om deze objectiviteit te verkrijgen en het wetenschappelijk karakter van het instrument te waarborgen, is het vereist dat de gebruikers een opleiding krijgen om te leren om dezelfde scores te geven.

De scores zelf evolueren ook in de tijd, overeenkomstig de evolutie van de “normen” in onze samenleving (bijvoorbeeld vanaf wanneer leef je ongezond en moet je iets aan je gedrag veranderen?).

3. Vragen/bemerkingen/discussie

Alexandre Lesiw (POD Maatschappelijke Integratie) : hoeveel tijd ongeveer vraagt het invullen van de zelfredzaamheidsmatrix ?

OCMW Antwerpen : een eerste intake gebeurt in het kader van het onderzoek naar het recht op maatschappelijke integratie. Daarna volgt een eerste afspraak met een maatschappelijk werker. Daarin worden zeker niet alle domeinen aangeraakt. Het streefdoel is dat bij de eerste evaluatie van het GPMI (vier maanden na het opstellen ervan) alle domeinen zijn aangeraakt.

Sociaal Huis Mechelen : mist de dimensie van het “samenverhaal”, het empowerend karakter van een begeleiding waarbij de klant maximaal de regie over zijn begeleiding in handen neemt.

OCMW Antwerpen : het instrument is nog steeds in zijn implementatiefase en de opleiding van de maatschappelijk werkers wordt nog steeds verdergezet. Overigens is het instrument wezenlijk bedoeld als screeningsinstrument. Het “samenverhaal” situeert zich bij de begeleiding in het kader

van het GPMI. Hierbij wordt ook vermeld dat het GPMI een inspanningsverbintenis inhoudt en iedere vier maand wordt bijgesteld na evaluatie.

OCMW Moeskroen : bestaat het instrument ook in het Frans ? cf. internetsite www.zrm.nl + test “hoe zelfredzaam ben ik ?”

Antwoord : nee, het instrument is ontwikkeld in de Verenigde Staten en onder andere door Nederland aangepast aan de Nederlandse context. Het is vrij te verkrijgen op internet maar wordt vooralsnog niet in het Frans aangeboden. Wel al in het Duits (initiatief van de Duitstalige Gemeenschap). In beginsel is iedereen vrij om het te vertalen. Anderzijds kan men het instrument ook niet te veel aanpassen aan de eigen (Vlaamse, Waalse, Brusselse, Oostbelgische) context omdat dan de wetenschappelijke onderbouw verloren kan gaan.

OCMW Leuven : welke programmatuur wordt gebruikt voor de zelfredzaamheidsmatrix ?

OCMW Antwerpen : eigen ontwikkeling heeft het instrument ingebed in het Evitaplatform.

Sociaal Huis Mechelen : waarom de keuze voor de zelfredzaamheidsmatrix en niet voor bijvoorbeeld de empowermentmeter, ontwikkeld door de Karel de Grote-Hogeschool ?

OCMW Antwerpen : omdat de audit door Ernst & Young aangaf dat de zelfredzaamheidsmatrix vollediger is.

Alexandre Lesiw (POD Maatschappelijke Integratie) : is er een automatische koppeling tussen de zelfredzaamheidsmatrix en de opmaak van het GPMI ?

OCMW Antwerpen : Ja, in het eigen computerprogramma Evita is deze automatische koppeling voorzien.

OCMW Dendermonde : kent de zelfredzaamheidsmatrix zoals die gebruikt wordt door het OCMW van Wetteren en ervaart dit gebruik als zeer arbeids- en tijdsintensief (alles moest tegelijkertijd gebeuren).

OCMW Antwerpen : niet alles moet van in het begin gebeuren, laat staan dat dit mogelijk zou zijn binnen het kader van één (eerste) gesprek. Idealiter worden alle levensdomeinen op vier maanden tijd in kaart gebracht. Bovendien geldt hier ook het adagium “oefening baart kunst” (lees : mits voldoende training kan het sneller).

Alexandre Lesiw (POD Maatschappelijke Integratie) : is er vraag naar/belangstelling voor een Franse vertaling van het instrument ?

OCMW Moeskroen : eerst het vertaalde resultaat afwachten om dan te zien in welke mate het bruikbaar is. Idem Luik, Bergen en nog een tweetal Franstalige OCMW's. In Franstalig België wordt de (in Noord-Frankrijk ontwikkelde) PEEPI-methode door sommige OCMW's gebruikt. Deze methode maakt ook een momentopname van verschillende levensdomeinen en vertaalt dit in doelen en acties, opgenomen in een GPMI.

OCMW Charleroi : heeft zelf een vorm van opmaak van sociale balans ontwikkeld – anders dan de PEEPI-methode – derwijze dat die in hun eigen informaticatoepassing kan ingepast worden.

Alexandre Lesiw (POD Maatschappelijke Integratie) : zonder toezeggingen of beloften te willen doen, stelt hij voor dat aan de beleidscel van minister Ducarme wordt gevraagd of er een budget kan uitgetrokken worden voor een experimentele vertaling van de zelfredzaamheidsmatrix.

4. *Varia*

/

Volgende bijeenkomst : binnen drie maanden – de juiste datum zal worden meegedeeld (hangt af van de beschikbaarheid van de vergaderzalen).